

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / ~~bakalářská~~

Posudek (co se nehodí, škrtněte): ~~vedoucího~~ / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Hana Květová, OSVČ (Independent Media Production Professional, Chelčického 1241, Praha 3)

Práci předložil(a): Hana Josefová

Název práce: *Český režisér Bohdan Sláma v kontextu evropské kinematografie*

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Hana Josefová se rozhodla ve své práci analyzovat snímky režiséra Bohdana Slámy a zařadit jeho tvorbu do kontextu české a evropské kinematografie. To se autorce do jisté míry podařilo. Práce je systematicky vedena a dokládá, že se Josefová pokusila nahlédnout na režisérovu filmovou tvorbu z několika možných aspektů. Přesto se jí nepodařilo proniknout hlouběji k dané problematice a ve svých hodnoceních a závěrech se uchyluje k banálním tvrzením a obecným klišé. Již samotný název celé studie je pro čtenáře matoucí, neboť evropskému kontextu se věnuje pouze okrajově. Nenabízí srovnání s jinými zeměmi ani jinými evropskými autory, na jejichž příkladech by mohla dokumentovat nové náhledy na současnou českou tvorbu. Oproti tomu se více vrací do historie a k československé filmové tvorbě 60. let.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Chronologické členění práce nabízí jistou přehlednost, nicméně neumožňuje hlubší analýzu a propojení dílčích závěrů. Oceňuji kapitoly, které čtenáři zprostředkovávají pohled na některé kontexty autorské tvorby a konkrétní příklady dokumentující návaznost na československou filmovou tvorbu 60. let. Je škoda, že na některých místech jde o velice stručná a ne vždy úplně pravdivá tvrzení. Zvláště pak přirovnání filmu k rychloobrátkovému zboží (s. 5-6). Tím film není a se svojí schopností recyklace ani nemůže být. Sama autorka to potvrzuje např. na s. 16-17, kde uvádí různé formy distribučních kanálů. Dále bychom mohli polemizovat o výroku, že „Většinu filmů provází reklamní kampaň“ (s. 10). Dá se předpokládat, že snahou každého tvůrce je maximální propagace jeho snímku. Rozsah takové kampaně samozřejmě ovlivňuje celkový rozpočet filmu. Produkce Slámových snímků mohla být další, zajímavou linií textu. Podobně také skutečnost, že Sláma na všech svých celovečerních filmech spolupracoval se stejným štábem, stála za zmínku a mohla být dalším vodítkem k autorské filmové tvorbě. Tvrzení o digitalizaci promítacích sálů (s. 16-17) neodpovídá skutečnosti. Digitalizace promítacích sálů nemá s rychlostí uvedení příliš společného. Jejím primárním cílem je nahrazení 35mm filmových projektorů digitální technologií, která umožňuje projekce filmů z digitálních nosičů. Na druhou stranu má autorka pravdu, že stále častěji dochází ke zkrácení doby, za kterou je film po své premiéře v kině uveden na DVD nosičích či na televizní obrazovce. Nicméně v tomto případě jde spíše o reakci na filmové pirátství, než snahu „o rychlý přenos k divákovi“ (s. 16).

V textu dochází i k dalším nepřesnostem a zobecňování, což může pramenit i ze snahy zmapovat československou filmovou historii od jejich počátků až do současnosti. Níže uvádím některé příklady:

- ✓ „ale i snímky s antisemitským podtónem, např. *Jan Cimbur* (1941, režie František Čáp)“ – zmiňovaný snímek byl s touto tematikou jediným, který v době Protektorátu vznikl.
- ✓ „Součástí tohoto státního zásahu bylo i založení Filmové akademie múzických umění (FAMU) v Praze v roce 1946.“ (s. 19) – založení FAMU nelze dávat do přímé souvislosti s dekretem, jež vedl k zestátnění kinematografie.

- ✓ „Po změně režimu ...“ (s. 21) – odstavec charakterizující transformaci české kinematografie po roce 1989 vůbec nezmiňuje zásadní změny, které se v první polovině 90. let udály, tj. zrušení monopolní distribuce a vznik Fondu pro rozvoj české kinematografie.
- ✓ „Roste role trhu a i jiné umělecké výtvořiny se stávají předmětem obchodu.“ (s. 23) – je naivní si myslet, že film nebyl do roku 1989 předmětem obchodu.

Hana Josefová se ve své práci nemohla vyhnout odborné terminologii. Ta se bohužel stala největší slabinou celé práce. Zvláště v druhé části textu, kde se autorka věnuje analýze jednotlivých filmů, dochází k neustálému opakování pojmů fabule a ideově-tematická rovina. Čtenář je nucen, doslova přetrpět stylisticky nedokonalé pasáže popisující děje jednotlivých filmů. Níže uvádím několik příkladů:

- ✓ „Fabule filmu je jednoduchá.“ (s. 33), „Fabule filmu vypráví o“ (s. 45), „Jako fabuli filmu lze určit vyprávění o manželské krizi“ (s. 52), „film *Čtyři slunce* se tím vlastně třístí na dvě fabule“ (s. 57) – fabule je kognitivní konstrukt, který si na základě vyprávění divák vytváří.
- ✓ „tvorbě české nové filmové vlny“ (s. 12) – pokud autorka zmiňuje tvorbu 60. let minulého století, je namístě hovořit o československé nové vlně nebo o „nové vlně“ v československé kinematografii.
- ✓ „Vedle této hlavní vyprávěcí linie Sláma rozvíjí pomocí syžetu“ (s. 53) – syžet je vše, co ve filmu vidíme a slyšíme, přesně v tom uspořádání, jak to film podává. Patří sem i titulky a doprovodná hudba.
- ✓ „Slámovým typickým dvouplánovým dlouhým záběrem“ (s. 54)
- ✓ „kamera je v pohybu a vždy zabírá toho z hrdinů, který je právě v herecké akci“ (s. 54) – klasický záběr/protizáběr není ničím výjimečným ani specifickým pro Slámovy filmy.
- ✓ „V rámci těchto dlouhých záběrů nechybí pohyby kamery, která sleduje pohybujícího se herce, a přeastřování na herce, který je právě v důležitější herecké akci.“ (s. 68) – také zde jde o popis klasické práce s kamerou.
- ✓ „Chudoba tety ve *Venkovském učiteli*“ (s. 66) – chybně uveden název filmu, autorka popisuje film *Štěstí*.
- ✓ Velice sporné je hovořit o identifikaci s kamerou jako o typickém znaku Slámovy tvorby, stejně jako aplikování psychoanalýzy (s. 68) nebo konstatování, že „příběh vypráví z perspektivy vypravěče“ (s. 73).
- ✓ „Na americkém kontinentě existují dva mezinárodní filmové festivaly“ (s. 75) ???
- ✓ „Akáty bílé [film]. Režie Bohdan Sláma. Česko 1997“ (s. 85) – Vzhledem k tomu, že se práce věnuje pouze hrané filmové tvorbě je údaj „[film]“ nadbytečný. V případě země původu je nutné uvádět oficiální název tj. Česká republika nebo zkratku ČR (platí pro celý seznam citovaných filmů).

Oceňuji snahu o vytvoření dokumentační přílohy, která je v případě teoretické práce vždy svým způsobem omezená.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Velice kladně hodnotím práci s prameny a použití citací i parafrází v textu. Výsledný profesionální přístup však v tomto bodě kazí především zvolení zkratk při opakovaném uvádění pramene (odborná studie by si zasloužila jejich plné znění a v případě opakování na jedné stránce pouze použití „Tamtéž“), ale především naprostá absence teček ve většině poznámek pod čarou, několik chyb ve jménech autorů, názvů filmů a jejich nejednotný zápis kurzívou. Zde uvádím několik příkladů:

- ✓ „THOMPSONOVÁ, Neformalistická“ (s. 9) – jde o první zmínku, je nutno uvést celé jméno autora. Nesprávný je také tento zápis jmen autorů „BORDWELL, THOMPSONOVÁ, Kristin David“ (s. 13)
- ✓ „BORDWEL“ (s. 13, s. 15, s. 16, s. 67, s. 74)
- ✓ „Utrpení ke slávě“ (s. 18) – v tomto případě jde i o chybný název filmu *Utrpením ke slávě*
- ✓ „Kříž u potoka“ (s. 18)
- ✓ „János Kádár“ (s. 20-21) – János Kádár byl maďarský komunistický politik, režisér tvořící s Elmarem Klosem se jmenuje Ján Kádár.
- ✓ „Skopal v Cinepuru“ (s. 26) – jde o první zmínku, je nutno uvést celé jméno autora.
- ✓ „Tomáši Slámovi“ (s. 40) !!!
- ✓ „Štěstí“ (s. 44)
- ✓ „Co je vám doktore“ (s. 47) – *Co je vám, doktore*

Oceňuji statistické údaje o návštěvnosti jednotlivých snímků. Zvláště pak nabízená srovnání s nejnavštěvovanějším filmem daného roku mají svou výpovědní hodnotu. Je škoda, že se tomuto tématu autorka detailněji nevěnovala. Např. nedoplnila v rámci přílohy grafy, ve kterých mohla uvést vývoj návštěvnosti po roce 1989, porovnat české snímky vs. zahraniční nebo vývoj návštěvnosti analyzovaných snímků v týdnu po uvedení.

Gramatické chyby, překlapy, opakovaná slova:

- ✓ „Poté se budu stručně charakterizovat“, „Pak se již budu věnovat“, „Následně budu analyzovat“, „Na základě analýzy budu“, „Poté se budu“, „Budu zjišťovat“ (s. 5)
- ✓ „podkapitoly Analzované film“ (s. 7)
- ✓ „pracovat s dvěma“ (s. 13)
- ✓ „že film analyzujeme proto, že nám připadá zajímavý, že je v něm“ (s. 13)
- ✓ „Všichni ti mladí bystří muži a žen.“ (s. 18)
- ✓ „v roce 196 Oskara“ (s. 21)
- ✓ „oskarový Kolja“
- ✓ „4 díl vyrobeny“ (s. 28)
- ✓ „užité stylistické šablon“ (s. 29)
- ✓ „Už v tomto“, „Už tady“ (s. 31)
- ✓ „Po tříleté přestávce pak roce“, „pak měl“ (s. 32)
- ✓ „ten venkovský prvek, jenž si dokázal v tomto“ (s. 34)
- ✓ „umožňuje Slámovi rozvíjet“, „mu umožňuje ukazovat“ (s. 36)
- ✓ „ke Slámových *Divokých včel*“ (s. 36)
- ✓ „*Divoké včely* se setkal“ (s. 38)
- ✓ „místo neutěšené vesnic tvoří kulisy“ (s. 39)
- ✓ „divák brzy pochopím“ (s. 40)
- ✓ „kvůli dětem“, „kvůli tomu“, „kvůli neopětované“ (s. 42)
- ✓ „Obsadil především zavedené filmové hvězdy.“ „Obsazení známých a zavedených herců“ (s. 43)
- ✓ „v němž jsou lidé jsou“ (s. 44)
- ✓ „dělí na dvě polovin“ (s. 48)
- ✓ „uplne několik měsíců“ (s. 49)
- ✓ „rozpoložení svých hrdinů“, „v rozpoložení hrdinů“ (s. 50)
- ✓ „patří k středním rolí“ (s. 50)
- ✓ „hodnotila Venkovského učitele kladně“, „především kladně hodnotila“ (s. 51)
- ✓ „Ve Čtyřech slunci je“ (s. 55)
- ✓ „Sláma však se ve *Čtyřech sluncích* pracuje“ (s. 55)
- ✓ „že se ve *Čtyřech sluncích* se“ (s. 58)
- ✓ „spagetty western“ (s. 62)
- ✓ „jsou pro potřeby této kapitoly jsou čerpány“ (s. 77)

Drobné připomínky k volbě některých termínů a obrátů, např.:

- ✓ „Pro svou diplomovou práci zvolila téma“ (s. 4)
- ✓ „v rychlých médiích“ (s. 6)
- ✓ „většinou se odehrávajících“ (s. 10)
- ✓ „podle mě“ (s. 11)
- ✓ „Objevují se však již tvůrci, tehdy mladí“ (s. 22)
- ✓ „celkem úspěš“ (s. 31)
- ✓ „mají asi dokreslit děj a atmosféru“ (s. 33)
- ✓ „dobové kritiky a recenze“ (s. 36)
- ✓ „otcovo sestrou“ (s. 41), „Toníkovo otcí“ (s. 66)
- ✓ „s centrální ideou“ (s. 60)
- ✓ „např. případ Rotterdamu“ (s. 74)

Chybějící interpunkce, mezery za interpunkcí, např.:

- ✓ „MUKAŘOVSKÝ,Jan“ (s. 10)
- ✓ „CÍSAŘ, Jan Základy“ (s. 14)
- ✓ „dramaturgie I.Situace.Praha“ (s. 14)
- ✓ „divadla,1999“ (s. 14)
- ✓ „z roku 1921“ (s. 18)
- ✓ „rovinu,ovšem“ (s. 33)
- ✓ „SEDLÁČEK, Jaroslav Cinema“ (s. 36)
- ✓ „TŘEŠŇÁK,Petr“ (s. 44)
- ✓ „Křivánková, Darina.Ryzí“ (s. 44)

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Velkým kladem celé práce je původní námět, vlastní autorský přístup k dané problematice a snaha o komplexní zasazení snímků Bohdana Slámy do širšího kontextu. Jak však vyplývá z předchozích bodů hodnocení, jsou tyto kvality sníženy velkým množstvím chyb, stylistickými neobratnostmi a komentářem, který je blíže sloganům či textovým segmentům převzatým odjinud, než původním autorským dílem.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) Hana Josefová velice často, a musím podotknout správně, odkazuje k pojmu autorství. Mohla by tento pojem blíže specifikovat a stručně představit některé další současné autorsky orientované filmaře?
- 2) Druhá otázka se týká distribuce. V textu je zmiňováno uvedení filmů Bohdana Slámy na celé řadě filmových festivalů a jejich následnou distribuci v zahraničí. Čím si vysvětluje tyto úspěchy, a byla by schopná zhodnotit, které filmové trhy jsou Slámově tvorbě více či naopak méně nakloněné a proč tomu tak je?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (~~výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl~~): NEVYHOVĚL (v případě schopnosti předložit v rámci ústní obhajoby jasné a srozumitelné závěry, které budou opřené o konkrétní argumenty, navrhuji známku DOBŘE)

Datum: V Praze dne 20. 5. 2013

Podpis: